

Total number of printed pages – 7

1 (Sem-5/FYUGP) SAN42MJ

2025

SANSKRIT

(Major)

Paper : SAN0500204

(Sanskrit Prose, Poetry and Drama)

Full Marks : 60

Time : 2½ hours

***The figures in the margin indicate
full marks for the questions.***

UNIT – I

(Das'akumāracarita and Kādambarī)

(Marks : 15)

1. Answer the following : 1×3=3

अधोलिखितानां प्रश्नानाम् उत्तरं देयम्

(a) Who is विश्रुत ?

विश्रुतः कः ?

(b) Who is the hero of दशकुमारचरित ?

दशकुमारचरित गद्यकाव्यस्य नायकः कः ?

(c) कादम्बरी is an आख्यायिका - correct or wrong ?

कादम्बरी एका आख्यायिका — शुद्धम् अशुद्धं वा ?

2. क्लिष्टस्य मे क्रियतामार्य सहायकम् —Who said this ?
Who is addressed as आर्य here ? 2

अस्य वक्ता कः ? 'आर्य' इत्यनेन कः सम्बोध्यते ?

Or

Write *any two* differences between कथा and आख्यायिका :

कथायाः आख्यायिकायाः च भेदद्वयं लेखनीयम्।

3. Answer the following : (*any one*) 10

(a) Translate the following *two* passages—

अधस्तनस्य गद्यांशद्वयस्य अनुबादं कुरुत —

(i) तात ! चन्द्रापीड ! विदितवेदितव्यस्य अधीतसर्वशास्त्रस्य
ते नाल्पमप्युपदेष्टव्यमस्ति । केवलञ्च निसर्गत एव
अभानु भेदयमरत्नालोकभेद्यमप्रदीपप्रभापनेयमतिगहनं
तमो यौवनप्रभवम्।

- (ii) गर्भेश्वरत्वमभिनवयौवनत्वप्रतिमरूपत्वममानुष-
शक्तिञ्चेति महतीयं खल्वनर्थपरम्परा ।
सर्वाविनयानामेकैकमप्येषामायतनम्, किमुत समवायः ।

(b) Estimate Bāṇabhatta as a prose writer
गद्यकविरूपेण बाणभट्टः विचारणीयः ।

(c) Write the summary of your prescribed
portion of the दशकुमारचरितम् ।

दशकुमारचरितस्य पाठ्यान्तर्गतस्य विषयस्य उपरि एकः
सारांशः लिख्यताम् ।

UNIT - II

(Kālikapurāṇa)

(Marks : 15)

4. What is the name of the शक्तिपीठ in
Kamarupa ? 1

कामरूपे अवस्थितस्य शक्तिपीठस्य नाम किम् ?

5. Answer the following : (*any two*) 2×2=4

अधोलिखितानां प्रश्नानाम् उत्तरं देयम् : (द्वयोः)

(a) Mention *any two* subject matters of the
कालिकापुराण .

कालिकापुराणस्य विषयवस्तुद्वयम् उल्लिख्यताम् ।

(b) What is पुराण ?

पुराणं किम् ?

(c) Write a brief introduction to the शक्तिपीठ of Kamarupa.

कामरूपस्थित शक्तिपीठस्य एकः परिचयः प्रदेयः ।

6. Write a note on the geographical significance of ancient Kamarupa. 5

प्राचीनकामरूपस्य भौगोलिकं तात्पर्यं लेखनीयम् ।

Or

Write a brief note on the उपपुराण .

उपपुराणसन्दर्भे एकः नातिदीर्घः प्रबन्धः प्रस्तूयताम् ।

7. Write short notes : (**any one**) 5

टिप्पणी लेखनीया (एक तरस्य)

(a) Historical importance of कालिकापुराण
कालिकापुराणस्य ऐतिहासिकगुरुत्वम्

(b) Date of कालिकापुराण
कालिकापुराणस्य समयः

UNIT - III

(Abhijñanas'akuntalam)

(Marks : 15)

8. How many dramas were written by Kālidasa ? 1

कालिदासेन कति नाटकानि लिखितानि ?

9. Answer the following : (*any two*) 2×2=4

अधस्तनानाम् उत्तरं देयम् (द्वयोः)

(a) Name the *two* disciples of the sage कण्व.

महर्षि-कण्वस्य शिष्यद्वयस्य नाम किम् ?

(b) Write *two* contrasts found in the characters of अनसूया and प्रियम्बदा .

अनसूयाप्रियम्बदयोः चारित्रिकभेदद्वयं लिख्यताम् ।

(c) Fill in the blanks—

रिक्तस्थाने पूरयत —

अथवा _____ द्वाराणि भवन्ति _____ ।

10. Elucidate (*any one*) 5

भावार्थः लेखनीयः (एकतरस्य)

(a) बलवदपि शिक्षितानामात्मन्यप्रत्ययं चेतः ।

(b) अर्थो हि कन्या परकीय एव ।

11. Translate the following : (any one) 5

अनुवादं कुरु (एकतरस्य)

(a) इदं किलाव्याजमनोहरं वपुस्तपःक्षमं साधयितुं य इच्छति ।

ध्रुवं स नीलोत्पलपत्रधारया शमीलतां छेतुमृषिव्यवस्यति ।

(b) न खलु न खलु बाणः संनिपात्योऽय स्मिन्मृदुनि

मृगशरीरे पुष्पराशाविवाग्निः ।

क्व वत हरिणकानां जीवनं चातिलोलं

क्व च निशितनिपाता वज्रसाराः शरास्ते ॥

UNIT - IV

(Sanskrit in World Literature)

(Marks : 15)

12. Answer the following questions : 1×3=3

अधोलिखितानां प्रश्नानाम् उत्तरं देयम् —

(a) What is the Sanskrit Synonym of the word 'रामकेइन'?

'रामकेइन' शब्दस्य संस्कृतप्रतिशब्दः कः ?

(b) By which name is the Rāmayaṇa known in Thailand?

थाइलेण्डदेशे रामायणं केन नाम्ना परिचितं भवति ?

(c) Who is the writer of शुक्सप्ततिकथा ?

शुकसप्ततिकथायाः रचकः कः ?

13. (a) Write a note on अङ्कुरभाटमन्दिर . 2

अङ्कुरभाटमन्दिरविषये एका टिप्पणी लेखनीया ।

Or

(b) Write the impact of महाभारत in Indonesian culture.

इन्दोनेशियासंस्कृतौ महाभारतस्य कः प्रभावः दृश्यते ?

14. Answer the following : **(any one)** 10

अधस्तनयोः उत्तरं देयम् (एकतरस्य)

(a) Discuss how is the story of महाभारत connected with the tradition of the South East Asia.

दक्षिणपूर्व — एसियामहादेशीयपरम्पराया महाभारतकथा केन प्रकारेण संयुक्ता वर्तते — आलोच्यताम् ।

(b) Write a note on the impact of the पञ्चतन्त्र in the literary world outside India.

भारतवर्षात् वहिः साहित्यजगति पञ्चतन्त्रस्य प्रभावः कीदृशः अस्ति — लिख्यताम् ।